

Sygn. akt I 1 C 3177/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

Sekcja do spraw rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Stolarska

Protokolant: sekr. sąd. Tomasz Łukowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2019 r. w Gdyni na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółka Akcyjna z siedzibą w B.**

przeciwko **L. K. (1)**

o zapłatę

I zasądza od pozwanej L. K. (1) na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 1.122,90 zł (jeden tysiąc sto dwadzieścia dwa 90/100 złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 11 września 2017 roku do dnia zapłaty;

II oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. na rzecz pozwanej L. K. (1) kwotę 1.104,00 zł (jeden tysiąc sto cztery złote) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować i zakreślić w rep. C
2. przedłożyć z wpływem lub za 30 dni

UZASADNIENIE

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. wniosła w dniu 14 września 2017 r. pozew przeciwko L. K. (1) o zapłatę kwoty 6 096,81 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi dla tej kwoty począwszy od dnia 17 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, wskazując, że poprzez wystawienie w dniu 11 stycznia 2016 r. weksla własnego in blanco pozwana zobowiązała się do zapłaty kwoty 6 096,81 zł do dnia 16 sierpnia 2017 r. Powódka oświadczyła, że w dniu 16 lipca 2017 r. wezwała pozwaną do wykupu weksla, jednak wezwanie to pozostało bez odpowiedzi.

(pozew wraz z załącznikami – k. 2 – 4)

W piśmie procesowym z dnia 19 lipca 2018 r. powódka dokonała modyfikacji żądania pozwu wnosząc o zasądzenie od pozwanej odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od kwoty należności głównej, w miejsce, zawartego w pozwie, żądania zasądzenia odsetek umownych za opóźnienie.

(pismo procesowe z dnia 19 lipca 2018 r. – k. 27)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 7 sierpnia 2018 r., sygn. akt: I 1 Nc 8333/17 Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny uwzględnił żądanie pozwu.

(nakaz zapłaty z dnia 7 sierpnia 2018 r. – k. 29)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 2 października 2018 r. pozwana, zaskarżając nakaz zapłaty w całości, wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu i kwestionując roszczenie powoda. Pozwana oświadczyła, że wierzytelność objęta pozwem nie istnieje także podniosła, że powódka stosuje szereg praktyk niedozwolonych w stosunkach prawnych z konsumentami, bezpodstawnie pobierając opłaty od pożyczkobiorców.

(sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 2 października 2018 r. – k. 39 – 40v)

W piśmie procesowym z dnia 2 stycznia 2019 r. powódka przedstawiła uzasadnienie dla naliczenia opłat i należności składających się na należność główną dochodzoną w niniejszym postępowaniu, załączając stosowne dokumenty.

(pismo procesowe z dnia 2 stycznia 2019 r. - k. 49 - 52)

W toku rozprawy w dniu 11 lutego 2019 r. pozwana wniosła o skierowanie sprawy do mediacji, wskazując, że postanowienie umowne stanowiące podstawę żądania pozwu w zakresie kosztów ubezpieczenia stanowi klauzulę niedozwoloną.

(protokół rozprawy z dnia 11 lutego 2019 r. – k. 79)

W piśmie procesowym z dnia 26 lutego 2019 r. powódka oświadczyła, że nie wyraża zgody na mediacje.

(pismo procesowe z dnia 26 lutego 2019 r. - k. 83)

W toku rozprawy w dniu 25 kwietnia 2019 r. pozwana podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko. L. K. (2) oświadczyła, że kwestionuje żądanie pozwu w zakresie opłaty przygotowawczej oraz w zakresie obciążenia jej kosztami ubezpieczenia, nie podważając przy tym zasadności żądania pozwu w zakresie wynagrodzenia umownego, w tym naliczonych odsetek. Pozwana oświadczyła, że nieuzasadnione jest również naliczenie kosztów windykacji, albowiem w momencie zawarcia umowy pożyczki pozwana nie mogła przewidzieć ich ewentualnej wysokości, gdyż ich procentowe oznaczenie nie było transparentne i godzi w ten sposób w interesy pożyczkobiorcy. L. K. (1) oświadczyła, że spłaciła pożyczkę w zakresie kwoty 2 446,00 zł, a brak dalszych spłat wynikał z trudnej sytuacji majątkowej jej rodziny.

Na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2019 r. pozwana złożyła zeznania na okoliczność sytuacji majątkowej jej rodziny oraz okoliczności zawarcia umowy pożyczki, w tym jej świadomości co do istotnych postanowień zawartej umowy.

(protokół rozprawy z dnia 11 lutego 2019 r. – k. 79)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

L. K. (1) oraz (...) S.A. zawarli w dniu 11 stycznia 2016 r. umowę pożyczki gotówkowej o numerze (...) - (...). Tytułem zawartej umowy pozwanej została wypłacona kwota 2 500,00 zł. W wykonaniu obowiązku zawartego w punkcie 7.1 ww. umowy L. K. (2) wystawiła i przekazała pożyczkodawcy w dniu podpisania umowy jeden wesel in blanco nie na zlecenie, który był ważny do momentu całkowitej zapłaty zobowiązań wynikających z umowy, której wykonanie zabezpieczał. W deklaracji wekslowej L. K. (2) upoważniła (...) S.A. do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu wobec pożyczkodawcy.

Nadto w punkcie 7.2 umowy łączącej strony zawarte zostało zobowiązanie pożyczkobiorcy do zabezpieczenia spłaty pożyczki poprzez wyrażenie zgody na objęcie go ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia i zwrot kosztów tego ubezpieczenia. Na podstawie punktu 11.1 umowy pożyczkodawca miał prawo wypowiedzenia

umowy w sytuacji braku zapłaty przez pożyczkobiorcę pełnych rat w umówionych terminach za co najmniej dwa okresy płatności. Pożyczkodawca był w takim przypadku uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 30 dniowego terminu i wypełnienia weksla po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Na podstawie punktu 11.2. umowy, w następstwie jej wypowiedzenia, pożyczkodawca był uprawniony do wpisania na wekslu in blanco: daty i miejsca zapłaty oraz kwoty nieprzekraczającą kwoty należnej pożyczkodawcy do zapłaty z tytułu pozostałej niespłaconej części pożyczki i wynagrodzenia umownego. Nadto pożyczkodawca był uprawniony do wypisania oraz obliczenia: maksymalną wysokość odsetek umownych, na poziomie odsetek maksymalnych w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych z dnia zawarcia umowy liczonych od całej kwoty pożyczki (punkt 11.2 lit. a umowy) oraz kwotę w wysokości do 20% z pozostałej do zapłaty kwoty tytułem poniesionych kosztów windykacji, nie więcej jednak niż faktycznie poniesione przez pożyczkodawcę koszty tej windykacji (punkt 11.2 lit. b umowy).

Zgodnie z treścią punktu 13.1 umowy pożyczki, w sytuacji niespłacenia przez pożyczkobiorcę w terminie poszczególnych rat, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od którego pożyczkodawca ma prawo naliczać odsetki za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania przeterminowanego, to jest w wysokości równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie.

W punktach 17. 1 oraz 17.2. umowy pożyczki pożyczkobiorca wyraził zgodę na skorzystanie z zastrzeżonej na jego rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w umowie Grupowego (...) na życie pożyczkobiorców nr (...) zawartej pomiędzy (...) U. S.A. z siedzibą w W. a (...) S.A. z siedzibą w B., zobowiązując się do pokrycia kosztów opłacenia składki ubezpieczeniowej, przy czym to ubezpieczający zobowiązany był do przekazania składki ubezpieczeniowej na rzecz towarzystwa ubezpieczeń.

W treści umowy pożyczki zastrzeżono, iż pożyczkobiorca jest zobowiązany do uiszczenia łącznie kwoty 4 988,00 zł tytułem kosztów udzielenia pożyczki, na którą to składają się: kwota 3 976,00 zł tytułem kosztów ubezpieczenia, kwota 524,00 zł tytułem wynagrodzenia umownego oraz kwota 488,00 zł tytułem opłaty przygotowawczej.

Całkowita kwota do zapłaty, to jest kwota 7 488,00 zł miała zostać uiszczona w 48 ratach w wysokości 156,00 zł każda.

niesporne, a nadto umowa pożyczki z dnia 11 stycznia 2016 r. wraz z załącznikami – k. 53 – 61; deklaracja wekslowa – k. 62,

Umowa zawarta pomiędzy (...) S.A. a L. K. (1) została zawarta w siedzibie pożyczkodawcy, gdzie pozwana stawiała się, znajdując się wówczas w trudnej sytuacji finansowej, o czym poinformowała podczas rozmowy przedstawiciela powódki. L. K. (1) otrzymała komplet dokumentów związanych z zawartą umową, będąc przy tym pozbawioną czasu niezbędnego do skorzystania z możliwości zadawania pytań dotyczących istotnych postanowień umownych oraz weryfikacji i analizy postanowień umowy. Pożyczkodawca oświadczył pozwanej, mającej wątpliwości w zakresie wysokości poszczególnych należności oraz proponującej ich zmniejszenie, w tym kwoty należnej tytułem kosztów ubezpieczenia, że warunki zawarcia umowy nie podlegają negocjacji, a po stronie pożyczkobiorcy pozostaje jedynie decyzja o ich akceptacji albo braku akceptacji, co skutkowało by nieudzieleniem pożyczki. L. K. (1) nie miała wpływu na istotne postanowienia umowne, o czym została poinformowana przez pożyczkodawcę.

dowód: zeznania pozwanej (nagranie z rozprawy z dnia 25 kwietnia 2019 r. – minuta 00:16:31 – 00:41:31.

Pismem z dnia 14 czerwca 2017 r. pożyczkodawca wezwał L. K. (1) do zapłaty kwoty 297,00 zł w terminie 7 dni od otrzymania wezwania zastrzegając, że w przypadku braku wpłaty wskazanej kwoty w oznaczonym terminie umowa pożyczki zostanie wypowiedziana. Pismem z dnia 16 lipca 2017 r. (...) S.A. wypowiedział umowę pożyczki o numerze (...) zawartą w dniu 11 stycznia 2016 r. wobec naruszenia postanowień tejże umowy polegających na niewywiązywaniu się przez pozwaną z zaciągniętego zobowiązania, wzywając jednocześnie L. K. (1) do wykupu weksla na kwotę 6 096,81 zł. Na łączną kwotę zadłużenia w wysokości 6 096,81 zł złożyły się: kwota 5 042,00 zł tytułem niespłaconej pożyczki, w której skład weszły kwoty wskazane w tabeli zamieszczonej w części B umowy; kwota 19,51 zł tytułem odsetek wyliczonych na podstawie punktu 11.2 litera A umowy; kwota 1008,40 zł tytułem ustalonych na podstawie punktu

11.2 lit. B umowy kosztów windykacji oraz kwota 26,90 zł tytułem omownych odsetek dziennych obliczonych na podstawie punktu 13.1 umowy. Wobec niewykupienia weksla przez pozwaną, pożyczkodawca wypełnił weksel zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki.

Niesporne, a nadto ostateczne wezwanie do zapłaty pożyczki wraz z potwierdzeniem nadania oraz wydrukiem z systemu śledzenia przesyłek – k. 65 – 69, wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z potwierdzeniem nadania oraz wydrukiem z systemu śledzenia przesyłek – k. 70 – 74, weksel – k. 5; zestawienie należności z tytułu odsetek – k. 75 – 76;

W wykonaniu zawartej umowy pożyczki, L. K. (1) dokonała na rzecz pożyczkodawcy wpłat w łącznej wysokości 2 446,00 zł.

niesporne, a nadto karta klienta – k. 63 – 64.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny, w zakresie okoliczności zawarcia umowy pożyczki, jej wypowiedzenia w następstwie powstania po stronie pożyczkobiorcy zaległości w regulowaniu rat oraz dochodzenia wierzytelności zabezpieczonej wekslem własnym in blanco był między stronami niesporny. Sąd ustalił stan faktyczny w zakresie ww. niespornych okoliczności na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez stronę powodową w toku postępowania, które zostały wymienione w części niniejszego uzasadnienia zawierającej ustalenia faktyczne. Dowody z dokumentów uznane zostały za wiarygodne w całości, albowiem nie budziły one zastrzeżeń Sądu, co do autentyczności i prawdziwości twierdzeń w nich zawartych, nadto nie były kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd ocenił jako wiarygodne zeznania pozwanej L. K. (1), która nie podważając zasadności żądania pozwu w zakresie objęcia nim wypłaconego jej kapitału pożyczki oraz wynagrodzenia umownego, w tym odsetek stanowiących wynagrodzenie za korzystanie z kapitału, zakwestionowała zgodność z prawem niektórych postanowień umownych, powołując się na brak możliwości negocjacji rażąco niekorzystnych dla konsumenta postanowień umownych nakładających na niego obowiązek uiszczania wysokich opłat. Powódka, będąc prawidłowo zawiadomioną o terminie rozprawy, nie zaprzeczyła twierdzeniom pozwanej w zakresie ww. okoliczności, które były przedmiotem ustaleń Sądu na podstawie zeznań pozwanej. Biorąc pod uwagę zasady doświadczenia życiowego należy ocenić jako wiarygodne zeznania pozwanej, która oświadczyła, że nie miała wpływu na treść istotnych postanowień umownych nakładających na nią obowiązki w zakresie uiszczania dodatkowych opłat a po jej stronie pozostawała jedynie decyzja w zakresie pełnej akceptacji przedstawionej umowy albo rezygnacji z zawarcia umowy w kształcie zaproponowanym przez pożyczkodawcę. Dodać należy, że wiedzą notoryjną jest, także to, iż powódka posługuje się wzorcem umowy w ramach wykonywanej działalności, na treść którego pożyczkobiorcy nie mają wpływu, a poszczególne postanowienia nie są z nimi indywidualnie uzgadniane. Nie podlegają one żadnym negocjacjom, a pożyczkobiorca nie ma faktycznie żadnego wpływu na ich treść. Dowodzi tego treść formularzy i wzoru umowy, którym powszechnie posługuje się powodowa spółka w kontaktach z klientami. Wobec powyższego, Sąd ocenił zeznania pozwanej jako wiarygodne, biorąc także pod uwagę ich wewnętrzną spójność. Zeznania pozwanej są w ocenie Sądu wiarygodne, albowiem jej twierdzenia w zakresie okoliczności umożliwiających ocenę warunków zawarcia umowy pożyczki nie stoją w sprzeczności z zebranymi dowodami z dokumentów, których autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana przez obie strony.

W ocenie Sądu, powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w zakresie kwoty 1.122,90 zł, w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu.

Powód dochodzi w niniejszej sprawie zobowiązania wekslowego. W procesie wekslowym dopuszczalne jest przeniesienie sporu ze stosunku wekslowego na stosunek podstawowy, który został wekslem zabezpieczony, wymaga to jednak nie tylko zarzutu pozwanego, ale przede wszystkim inicjatywy powoda. Przeniesienie sporu na stosunek podstawowy sensu stricto wymaga w związku z tym inicjatywy powoda, który już w pozwie lub z późniejszych pismach procesowych może podnieść twierdzenia uzasadniające uwzględnienie powództwa na podstawie stosunku, który weksel zabezpieczał. Podkreślić przy tym należy, że to na powodzie ciąży obowiązek wskazania okoliczności

faktycznych uzasadniających istnienie wierzytelności zabezpieczonej wekslem i jej wysokości a także wskazanie dowodów na ich poparcie. Powódka wywodziła swe żądanie z umowy pożyczki zawartej w dniu 11 stycznia 2016 r. nr (...) - (...) z pozwaną L. K. (1). Podstawą prawną tak sformułowanego żądania jest art. 720 § 1 kc, zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W świetle art. 3 ust. 2 pkt 1, cytowanej ustawy za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały (art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim).

Mając na uwadze przytoczoną treść przepisów, należy stwierdzić, że w sprawie niniejszej pozwana nie kwestionowała faktu zawarcia pożyczki i otrzymania przez nią łącznie kwoty 2.500 zł. Z powyższego wynika, że żądanie zasądzenia kwoty należnej pożyczkodawcy tytułem kapitału udzielonej pożyczki zostało przez powódkę co do zasady oraz co do wysokości wykazane, a zarówno jego zasadności jak i wysokości nie kwestionowała pozwana. W konsekwencji samo zawarcie umowy pożyczki przez strony uznać należało za niewątpliwie. Potwierdza to bowiem umowa pożyczki załączona do pozwu oraz sama pozwana. Jednakże wobec treści zgłoszonych zarzutów pozwanej Sąd zobowiązany był zbadać niniejszą umowę w zakresie kosztów dodatkowych.

Umowa, będąca źródłem zgłoszonych w pozwie roszczeń, zawarta została z użyciem standardowo stosowanych przez powodową spółkę formularzy oraz ogólnych warunków umownych, które pozwana zaakceptowała, nie mając wpływu i możliwości negocjowania szczegółowych warunków umowy, co potwierdziła w treści zeznań ocenionych przez Sąd jako wiarygodne. O ile postanowienia zawartej umowy pożyczki nie naruszają przepisów o kredycie konsumenckim, zarówno co do treści, samej umowy, jak i sposobu jej wypowiedzenia, to jednak zapisy tej umowy, w świetle art. 385¹ kc, stanowiącym o niedozwolonych klauzulach umownych, wymagają pogłębionej analizy, biorąc pod uwagę okoliczności niniejszej sprawy.

W niniejszej sprawie powódka (...) S.A z siedzibą w B. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, posługującym się przy zawieraniu umów z konsumentami wzorcami umownymi. Pozwana natomiast jest konsumentem w rozumieniu ustawy, bowiem zgodnie z art. 22¹ kc jest osobą fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Powtórzenia wymaga stwierdzenie, iż wiedzą notoryjną jest, także to, iż powódka posługuje się wzorcem umowy w ramach wykonywanej działalności, na treść którego pożyczkobiorcy nie mają wpływu, a poszczególne postanowienia nie są z nimi indywidualnie uzgadniane i nie podlegają żadnym negocjacjom, wobec czego pożyczkobiorca nie ma faktycznie żadnego wpływu na ich treść. Konsument może albo przystąpić do umowy na proponowanych we wzorcu warunkach albo odmówić zawarcia umowy. Dowodzi tego treść formularzy i wzoru umowy, którym powszechnie posługuje się powodowa spółka w kontaktach z klientami. Należy zaznaczyć, iż ocena zasadności powództwa w świetle przepisów prawa materialnego jest uprawnieniem i jednocześnie obowiązkiem sądu niezależnie od poniesionych w tym zakresie zarzutów. W tych okolicznościach w rozpoznawanej sprawie omawianą umowę należy zweryfikować również przez pryzmat przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych (art. 385¹ – 385³ kc), mając na uwadze treść zeznań pozwanej, która oświadczyła, że pożyczkodawca dysponował wiedzą o jej trudnej sytuacji majątkowej, stanowiącej przyczynę zawarcia kolejnej umowy pożyczki, oświadczając przy tym konsumentowi, że ten może albo zawrzeć umowę w przedstawionym kształcie albo odmówić jej zawarcia.

Jak stanowi ww. powołany przepis art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających

główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Zgodnie z § 2, jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Za niezgodnione indywidualnie uważa się te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 3 i 4).

W judykaturze podkreśla się, że umowa jest sprzeczna z dobrymi obyczajami, jeśli wykracza przeciw uznanym w społeczeństwie zasadom moralnym lub przyjętej w obrocie uczciwości. Stwierdzić należy, że przedsiębiorca będzie działać nieuczciwie, tj. wbrew dobrym obyczajom, w sytuacji gdy sporządzone przez niego klauzule umowne będą godzić w równowagę stosunku prawnego. Z powyższego wynika, że istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające od przyjętych standardów postępowania. Z kolei rażące narażenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym.

Z treści przedmiotowej umowy wynika, że łączne zobowiązanie pożyczkobiorcy składa się oprócz kapitału w wysokości 2 500 zł także z kosztów ubezpieczenia w wysokości 3 976,00 zł naliczonych na podstawie postanowienia zawartego w punkcie 17. 1 i 2 umowy pożyczki, opłaty przygotowawczej w wysokości 488,00 zł, wynagrodzenia umownego w wysokości 524,00 zł, w tym kwoty 19,50 zł naliczonej tytułem umownych odsetek dziennych obliczonych na ustalonych na podstawie punktu 13.1 umowy, kwoty 26,90 zł tytułem odsetek obliczonych dla całkowitej kwoty pożyczki na podstawie punktu 11.2 lit. A umowy pożyczki oraz kwoty 1 008,40 zł tytułem kosztów windykacji ustalonych na podstawie punktu 11.2 lit b umowy pożyczki.

W ocenie Sądu niedozwolonymi klauzulami umownymi są zapisy umowy, zawarte w punkcie 17 umowy, a skutkujące obciążeniem konsumenta obowiązkiem opłacenia składki ubezpieczeniowej. Przyznać trzeba, że sama możliwość ubezpieczenia umowy jest dozwolona i została przewidziana w umowie o kredycie konsumenckim, należy jednak podkreślić, że w okolicznościach niniejszej sprawy, mając na uwadze wysokość udzielonej pozwanej pożyczki, koszty ubezpieczenia są rażąco wygórowane, wręcz nierozsądne, gdyż niemalże dwukrotnie przekraczają należność z tytułu kapitału. Zrozumiała i uzasadniona jest potrzeba zabezpieczenia przez powodową spółkę swoich interesów na wypadek śmierci ubezpieczonego, całkowitej trwałej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji pożyczkobiorcy w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub choroby. Ubezpieczenie umowy pożyczki na warunkach wynikających z niniejszej sprawy jest jednak przerzucaniem ryzyka, ciężaru i kosztów prowadzenia działalności przez powodową spółkę na pozwaną. Rażąca i to w znacznym stopniu w rozpoznawanej sprawie jest jednak dysproporcja między kwotą wypłaconej przez powodową spółkę pożyczki, a kwotą, którą pozwana została obciążona tytułem ubezpieczenia. Tak wysoka składka stanowi de facto przerzucenie na klientów powódki ryzyka niespłacenia pożyczki. Tytułem kapitału pozwanej została wypłacona kwota 2 500 zł natomiast należność z tytułu składki na ubezpieczenie została określona na kwotę 3 976,00 zł. Mając na uwadze powyższe, kwotę naliczoną tytułem kosztów należy z całą pewnością uznać za nierozsądnie wygórowaną. Powódka niewątpliwie udziela pożyczek, co do których ryzyko braku spłaty jest duże. Nie może jednak tym ryzykiem w całości obciążać pożyczkobiorców domagając się z tego tytułu zapłaty blisko dwukrotności kwoty pożyczki w zasadzie z góry, niezależnie od przebiegu wykonania umowy. Powtórzyć trzeba, że postanowienie obciążające pozwaną kosztami ubezpieczenia pożyczki nie zostało z nią indywidualnie ustalone, a nadto jak wynika z zeznań pozwanej, nie zostało jej także dokładnie wytłumaczone jego prawne znaczenie. Ukształtowanie umowy pożyczki w przedstawiony sposób godzi niewątpliwie w równowagę stosunku prawnego. W przypadku omawianego postanowienia umownego mamy z całą pewnością do czynienia z ukształtowaniem obowiązku nałożonego na konsumenta skutkującym rażącym naruszeniem jego interesów. Podkreślenia wymaga, że w

ostatecznym rozrachunku, pożyczkodawca przerzuca na pożyczkobiorcę, będącego konsumentem, koszty, których w istocie sam nie poniósł. Obciążenie konsumenta należnością z tytułu ubezpieczenia nie wiąże się w istocie z uprzednim wyłożeniem tych kosztów przez pożyczkodawcę. W nawiązaniu do powyższego, dodać należy, że konsumentowi zostaje narzucone postanowienie umowne, mocą którego wyraża on zgodę na skorzystanie z ochrony ubezpieczeniowej na warunkach ustalonych uprzednio przez pożyczkodawcę z towarzystwem ubezpieczeniowym. Z powyższej analizy oraz z treści punktu 17 ust 1 i 2 umowy pożyczki, w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że pożyczkodawca przerzuca na konsumenta obowiązek uiszczenia składki ubezpieczeniowej, co pozostaje w bezpośrednim związku z umową zawartą przez udzielającego pożyczkę z towarzystwem ubezpieczeń. Obciążanie konsumenta kosztami składki ubezpieczeniowej w wysokości przewyższającej wypłaconą kwotę jest działaniem nieuczciwym, nierzetelnym i sprzecznym z dobrymi obyczajami.

Skoro zapisy umowy w tej części stanowią niedozwoloną klauzulę umowną, nie są dla strony pozwanej wiążące.

Nadto należy mieć na uwadze, iż powódka nie wykazała, aby jakąś kwotę przekazała towarzystwu ubezpieczeń, tym bardziej, że z treści omawianego niedozwolonego postanowienia umownego wynika iż obowiązek przekazania kwoty tytułem składki towarzystwu ubezpieczeń ciążył na pożyczkodawcy. Treść tego stosunku łączącego pożyczkobiorcę z ubezpieczycielem nie jest znana. Skoro powódka żąda wynagrodzenia za czynności przy umowie ubezpieczenia, to powinna wykazać treść jej stosunku prawnego z ubezpieczycielem, w tym wysokość ustalonej składki i innych kosztów. Dopiero wówczas można by ewentualnie oceniać czy jej postanowienia jako dotyczące relacji prawnej przedsiębiorca – przedsiębiorca czynią zasadnym żądanie wobec konsumenta. Z powyższego wynika, że również wysokość kwoty dochodzonej tytułem ubezpieczenia nie została wykazana.

Dodać należy, że wysokość składki ubezpieczeniowej została ustalona ryczałtowo, w ten sposób będąc narzuconą konsumentowi, bez udzielenia szczegółowych informacji co do sposobu ustalenia jej wysokości, wobec czego pożyczkobiorcy pozostaje albo uiszczenie narzuconych przez pożyczkodawcę opłat albo odstąpienie od zamiaru zawarcia umowy pożyczki.

Podsumowując tę część rozważań, należy podkreślić, iż za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 kc, należy uznać te postanowienie umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie w przypadku kosztów ubezpieczenia.

Żądaniem pozwu, w zakresie kwoty dochodzonej tytułem kwoty niespłaconej pożyczki objęta była również opłata przygotowawcza ujęta w części B umowy pożyczki w wysokości 488,00 zł. Pozwana zakwestionowała zasadność obciążenia jej opłatą przygotowawczą we wskazanej wysokości. Mając na uwadze umówione regulacje dotyczące niedozwolonych postanowień umownych, należy stwierdzić, że w ocenie Sądu opłata przygotowawcza stanowi w istocie prowizję należną pożyczkodawcy z tytułu udzielonej pożyczki. W ocenie Sądu, o ile postanowienia nakładające na pozwaną obowiązek uiszczenia opłaty przygotowawczej, podobnie jak inne postanowienia zawartej umowy pożyczki nie zostały z nią indywidualnie ustalone, o tyle nieuzasadnione jest stwierdzenie, że rażąco naruszają jej interesy. Podkreślenia wymaga, że w okolicznościach niniejszej sprawy wysokość prowizji nie przekracza maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu obliczonych na podstawie art. 36a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Nadto istotne jest, iż wysokość opłaty przygotowawczej ustalona na kwotę 488,00 zł nie przekracza kwoty kapitału pożyczki, która wynosiła w okolicznościach niniejszej sprawy 2 500 zł. Biorąc pod uwagę relację wysokości opłaty przygotowawczej do kwoty wypłaconej pożyczkobiorcy tytułem kapitału stwierdzić należy, że opłata ta nie jest rażąco wygórowana, a samo postanowienie umowne nakładające na pozwaną obowiązek uiszczenia kwoty 488,00 zł, choć nie zostało z konsumentem indywidualnie ustalone, nie zostało przez Sąd uznane za kształtujące obowiązek konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami.

Powód wniósł również o zasądzenie na jego rzecz kwoty 1 008,40 zł tytułem kosztów windykacji ustalonych na podstawie punktu 11.2 litera b umowy pożyczki. Z treści tego zastrzeżenia umownego wynika, że koszty windykacyjne mogą zostać ustalone w wysokości do 20% z pozostałej do zapłaty kwoty, nie więcej jednak niż faktycznie poniesione

przez pożyczkodawcę koszty tej windykacji. Podkreślenia wymaga, że z treści ww. punktu umowy, który określa maksymalną wysokość opłaty, wynika również, że opłata należna nie może wynieść więcej niż faktycznie poniesione przez pożyczkodawcę koszty tej windykacji. Z jednej strony zatem koszty windykacji, obciążające pożyczkobiorcę nie zostały kwotowo określone, gdyż ich górna granica zależna jest każdorazowo od pozostałej do zapłaty kwoty, z drugiej jednak strony pożyczkodawcy należny jest zwrot jedynie kosztów faktycznie poniesionych. W okolicznościach niniejszej sprawy wskazać należy, że wykazane zostały jedynie koszty skierowania do pozwanej dwóch wezwań do zapłaty. Powódka złożyła do akt sprawy oba wezwania do zapłaty wraz z potwierdzeniami nadania, co uzasadnia ustalenie, że pożyczkodawca w istocie poniósł koszty windykacji jedynie w tym zakresie. W punkcie 19.4 umowy pożyczki zawarta została tabela opłat, z której jednoznacznie wynika, że opłata należna pożyczkodawcy z tytułu jednorazowego wezwania do zapłaty wynosi 15,00 zł. Wobec powyższego stwierdzić należy, że powódka wykazała jedynie faktyczne poniesienie kosztów windykacji w zakresie kwoty 30 zł, nie wykazując wysokości poniesionych kosztów w zakresie kwoty 978,40 zł.

Na należność objętą żądaniem pozwu składa się także wynagrodzenie umowne w wysokości 524,00 zł, którego zarówno co do zasady jak i co do wysokości pozwana nie kwestionowała. Wskazać należy, że wysokość wynagrodzenia umownego została jednoznacznie oznaczona w umowie pożyczki, a porównanie wysokości tego wynagrodzenia do kwoty kapitału pożyczki, który wynosił 2 500 zł, pozwala ustalić, że wynagrodzenie zastrzeżone na rzecz pożyczkodawcy nie jest rażąco wygórowane. W ocenie Sądu odsetki liczone od całkowitej kwoty pożyczki, których prawo naliczenia przez udzielającego pożyczkę zostało zastrzeżone w punkcie 11.2 lit a w wysokości odsetek maksymalnych, to jest w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych z dnia zawarcia umowy stanowią składową wynagrodzenia umownego, co wynika jednoznacznie z charakteru omawianych należności. Odsetki umowne naliczone od całkowitej kwoty pożyczki na podstawie ww. postanowienia umowy, oznaczone w wypowiedzeniu umowy pożyczki na kwotę 19,51 zł stanowią w istocie wynagrodzenie za korzystanie przez pożyczkobiorcę z kapitału. Powyższe skutkuje ustaleniem, że w kwocie 524,00 zł należnej tytułem wynagrodzenia umownego zawarta jest kwota 19,51 zł należna tytułem odsetek umownych.

Żądaniem pozwu, zgodnie z wyliczeniem zawartym w wypowiedzeniu umowy pożyczki z dnia 16 lipca 2017 r., objęta została również kwota 26,90 zł należna tytułem odsetek naliczonych na podstawie punktu 13.1 umowy w sytuacji nie uiszczenia przez pożyczkobiorcę w terminie poszczególnych rat pożyczki. Wówczas niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od którego to pożyczkodawca ma prawo naliczać odsetki za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie. Powódka na podstawie ww. postanowienia umownego naliczyła od przeterminowanej należności odsetki w łącznej wysokości 26,90 zł. Stwierdzić zatem należy, że żądanie pozwu jest uzasadnione również w zakresie kwoty 26,90 zł należnej tytułem odsetek za opóźnienie.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu powódka mogła dochodzić od pozwanej na podstawie zawartej umowy pożyczki jedynie kwoty 3542 zł, na którą to kwotę składają się: kwota 2 500 zł tytułem kapitału pożyczki, kwota 524,00 zł tytułem wynagrodzenia umownego, w tym kwota 19,51 zł tytułem odsetek stanowiących wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, kwota 488,00 zł tytułem opłaty przygotowawczej oraz kwota 30 zł tytułem kosztów windykacji. Uzasadnione w ocenie Sądu było również naliczenie odsetek umownych w wysokości 26,90 zł. W ocenie Sądu, żądanie pozwu jest nieuzasadnione w zakresie kwoty 978,40 zł dochodzonej z tytułu kosztów windykacji, które nie zostały przez powódkę wykazane co do wysokości, albowiem możliwość ich naliczenia była uzależniona od ich faktycznego poniesienia przez pożyczkodawcę oraz w zakresie kwoty 3 976,00 zł tytułem ubezpieczenia, gdyż postanowienie umowne stanowiące podstawę do naliczenia tej kwoty uznane zostało przez Sąd jako niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc, wobec czego nie wiąże pozwanej jako konsumenta. Mając na uwadze, że pozwana uiściła na rzecz powódki tytułem spłaty pożyczki łącznie kwotę 2446 zł stwierdzić należało, że niespłacona należność wynosi 1 122,90 zł.

Sąd w punkcie I niniejszego wyroku zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 122,90 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie począwszy od dnia 17 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Podstawą zasądzenia odsetek za opóźnienie jest art. 481 § 1 kc, który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Art. 481 § 2 kc określa wysokość należnych odsetek za opóźnienie. Termin wymagalności zasądzonej części kwoty należności głównej, zgodnie z oświadczeniem zawartym w pozwie przypadł na dzień 16 sierpnia 2017 r., gdyż w tej dacie pozwana była zobowiązana do uiszczenia należności na rzecz powódki w następstwie skierowania wezwania do wykupu weksla. Wobec powyższego Sąd uwzględnił żądanie w zakresie odsetek zasądzając na rzecz powódki kwotę należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie począwszy od dnia 17 sierpnia 2017 r.

W punkcie III niniejszego wyroku Sąd zasądził od powódki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. na rzecz pozwanej L. K. (1) 1.104 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108. k.p.c. zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdzielenia wobec uwzględnienia powództwa jedynie w części.

Na koszty poniesione przez powoda w niniejszej sprawie składają się: kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, kwota 250 zł tytułem uiszczonych opłat od pozwu oraz kwota 1 800 zł tytułem niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 98 § 3 kpc, ustalonych zgodnie z treścią § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – w sumie 2067 zł

Pozwana natomiast poniosła koszt wynagrodzenia pełnomocnika w osobie adwokata w wysokości 1800 zł.

Ustalając, że powódka wygrała proces w zakresie kwoty 1 122,90 zł, wnosząc o zasądzenie kwoty 6 096,81 zł przyjąć należy, że wygrała proces jedynie w 18%, tym samym pozwana wygrała sprawę w 82%. 18% z kwoty 2067 zł stanowi kwotę 372 zł, zaś 82% z kwoty 1800 zł to kwota 1476 zł. Różnica wynosi 1104 zł i taką kwotę Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej w p. III wyroku.